

ZOOLOGIYA FANINI O‘QITISHDA LOYIHAVIY TA’LIM TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNING PEDAGOGIK JIHATLARI

Ismoilova Dilmora Dilshodovna

Samarqand davlat pedagogika instituti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya

Mazkur maqolada zoologiya fanini o‘qitishda loyihaviy ta’lim texnologiyalarini qo‘llashning nazariy-pedagogik asoslari yoritilgan. Loyihaviy faoliyat orqali o‘quvchilarda mustaqil fikrlash, ilmiy-tadqiqot olib borish, tahlil va amaliy ko‘nikmalarni shakllantirish yo‘llari tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy pedagogik texnologiyalar yordamida zoologiya ta’limining samaradorligini oshirish imkoniyatlari ko‘rsatib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: zoologiya, loyihaviy ta’lim, pedagogik texnologiya, mustaqil ta’lim, kompetensiya, innovatsion metodlar.

Kirish

Bugungi kunda ta’lim tizimining asosiy maqsadi — o‘quvchilarni mustaqil fikrlaydigan, ilmiy izlanishga qodir, ekologik madaniyatga ega shaxs sifatida shakllantirishdir. Ayniqsa, tabiiy fanlar qatorida zoologiya fani o‘quvchilarga tirik tabiatni, hayvonot olamini, ularning tuzilishi va ekologik o‘zaro ta’sirini anglashda muhim o‘rin tutadi.

Shu jihatdan, an’anaviy o‘qitish usullarini zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan uyg‘unlashtirish, xususan loyihaviy ta’lim texnologiyasini tatbiq etish zarurdir.

Asosiy qism

1. Loyihaviy ta’lim texnologiyasining mohiyati va maqsadi

Loyihaviy ta’lim — bu o‘quvchi markazli, faoliyatga yo‘naltirilgan o‘qitish texnologiyasidir. Uning asosiy maqsadi — o‘quvchilarni muammolarni mustaqil aniqlash, ularni tahlil qilish va amaliy yechim topishga o‘rgatishdir.

Zoologiya fanida bunday yondashuv o‘quvchilarning:

- kuzatuvchanlik,
- tahliliy fikrlash,
- ekologik mas’uliyat,
- ilmiy-tadqiqot ko‘nikmalarini rivojlantiradi.

2. Zoologiya ta'limida loyihaviy texnologiyani qo'llash bosqichlari

Loyihaviy ta'lim texnologiyasi, odatda, quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

1. Muammoni tanlash va maqsadni belgilash

Masalan: "Hududimizdagi qush turlarining soni va ularning yashash muhitini o'rganish".

2. Tadqiqot rejasini tuzish

Ma'lumot to'plash usullari, kuzatuv joylari va tajribalar belgilanadi.

3. Loyihani amalga oshirish

O'quvchilar dala kuzatuvlari, laboratoriya ishlari yoki statistik tahlillar olib boradilar.

4. Natijalarni tahlil qilish va taqdim etish

Loyihaning yakuniy hisobotini tayyorlash, taqdimot qilish, natijalarni muhokama etish.

5. Refleksiya va baholash

O'quvchilar o'z faoliyatini tahlil qilib, keyingi bosqichlar uchun xulosalar chiqaradilar.

3. Pedagogik asoslari

Zoologiyada loyihaviy ta'limni joriy etish quyidagi pedagogik tamoyillarga asoslanadi:

Faoliyatga yo'naltirilganlik — o'quvchilar amaliy ishlar orqali bilimni egallaydi;

Hamkorlik va interfaol yondashuv — o'quvchi-o'qituvchi, o'quvchi-o'quvchi munosabatlari kuchayadi;

Individuallashtirish — har bir o'quvchining qiziqishi va qobiliyatiga mos loyiha tanlanadi;

Motivatsiya va refleksiya — o'quvchilar o'z natijasiga mas'uliyatli yondashadi va o'z o'sishini tahlil qiladi.

4. Amaliy misollar

Zoologiya fanida loyihaviy ta'lim quyidagi mavzular asosida tashkil etilishi mumkin:

1. "Mahalliy suv havzalaridagi baliqlar turlari va ularning ekologik ahamiyati";
2. "Qishloq xo'jaligida foydali hasharotlarning roli";
3. "Uy hayvonlarining oziqlanish tizimi va sog'lig'iga ta'sir etuvchi omillar";
4. "Hayvonot bog'larida biologik xilma-xillikni saqlash tadbirlari".

Bunday loyihalar nafaqat fan bilimlarini chuqurlashtiradi, balki o'quvchilarni tadqiqotchi sifatida shakllantiradi.

Xulosa

Zoologiya fanida loyihaviy ta'lim texnologiyalarini qo'llash:

- ta'lim jarayonini faol, qiziqarli va ijodiy qiladi;
- o'quvchilarda ilmiy dunyoqarashni shakllantiradi;
- ekologik madaniyat va mas'uliyatni oshiradi;
- o'qituvchining metodik mahoratini rivojlantiradi.

Shunday qilib, loyihaviy ta'lim texnologiyasi — zamonaviy zoologiya o'qitish jarayonida samaradorlikni ta'minlaydigan, o'quvchilarni faol subyektga aylantiradigan innovatsion yondashuvdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch". – T.: Ma'naviyat, 2008.
2. Ziyomuhamedov B., To'rayeva O. "Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat". – T.: 2019.
3. Sh. Yuldashev, M. Hasanboeva. "Zamonaviy ta'lim texnologiyalari". – T.: O'zbekiston, 2020.
4. A. Nazarov. "Biologiya fanini o'qitishda innovatsion texnologiyalar". – T.: Fan, 2021.